

1 PEDRO

Yojo in mexe wetfelii pe' olots yijayan pa' Intata.

1 ¹Yakha' Pedro, apóstol ha' Jesucristo. Ha'ne witfaakanek hika' qu' net'ejuyii pekhewe' yak'eskii te'nekumhi'yiii' i'ni' he' sehel Ponto, Galacia, Capadocia, Asia qa ha' Bitinia,^a
²qa in t'ejuyets pa' hikfeliya'xkii pa' Intata Dios, enewe'en hayiits t'eku'miiji' pa'aj. Qa in ta'lets iye in nili'jju' pa' Espíritu Santo qe qa' netk'enets ha' Jesucristo, qa pe' 'lathits ha' Jesucristo qa yiwamhitik'i pe' lëwu'ets. Pa' leqi'fenkeye'j pa' Intata qa pa' wit'ikesimeya'xtekii qu' week neluts ijayi'hijfik'i qu' qitsi'it e'mha.^b

Pa' yija' ine'm inwetjuntikineyejeyik'ui.

³Neniwqinhetji'ha pa' Dios qa Latata iye ha' Yatsat'ax'inij Jesucristo, hikpa' qi pa' leq'iltax'inij qa yaqsiijkii in ewi'hij iye in jinekfik'ikii qe ta'lets in ila'x iye ha' Jesucristo, qa aka'an qa jiyehisij pa' yija' ine'm inwetjuntikineyejeyik'ui^c

⁴qu' jintestiitaxij pe'qu' jinatsat'etsij hatse' hikpe' nite' hipipji' yijat'ij qa nite' leke' qu' u'etse' qa lonyejei pakha' hats lonyejei, hikpe' hats wanaqsij ine'm na' wa'sji'.^d

⁵In ta'lets pa' nite' eqekuyejeyi't, qa pa' let'unha'x pa' Intata qa nejehi't ewets hats'inha qu' esti'yi'hij hatse' pa' witi'la'x, hikpa' hats yaji'let qu' nethini'hij hatse' pa' Intata pakha' teke'lenju' lahats'ij.^e

⁶Qa aka'an qa hik aka' ka' qi in ne'sinheti'hi'mkii, qa ha'nehi'ij ha'ne lahats'ij qa l'ajhi'ij qu' mexe aats'e'ehij qe ta'lets pe' witaqjaajinkeyejei, qu' nana'l'.^f

⁷Qe in tajaajinhetii pa' nite' eqekuyejeyi't qa hik lonye'j ne'ej oro qe tajaajinheti'yij na'aj fe't, hik ne'ej oro nite' pakhaa'ij qu' nana'l', qa

^a 1:1 Lc 6:14; Gn 23:4; Sal 39:12; He 11:9,13; 1P 2:11; Jn 7:35; Stg 1:1; Hch 2:9; 6:9; 10:32; 16:6-7; Ga 1:2; Mt 22:14; 24:22; Tit 1:1 ^b 1:2 Ro 8:29; 1P 1:14,20,22; 2Ts 2:13; He 9:12; 10:22; 12:24 ^c 1:3 2Co 1:3; Ef 1:3; Ga 6:16; Tit 3:5; Jn 1:13; 3:3,7; Stg 1:18; 1P 1:23; 3:21; Hch 23:6; 1Ts 1:3; 1Co 15:20 ^d 1:4 Hch 20:32; Ro 8:17; Col 3:24; 2Ti 4:8 ^e 1:5 Jn 10:28; Fil 4:7; Ro 8:18; 2Co 4:17; He 12:11; 1P 4:13; 5:1,10; Ap 15:1; 21:9 ^f 1:6 Stg 1:2; 1P 4:12

pakha'he nite' eqekuyejeji' in nite' yeqenijanij in tajaajinhetiitax qa' les qu' qi qu' le'wise' t'anipji' pe' oro, qa' netesti'yij iye pa'qu' lesa'xe' qa pa'qu' luk'eyeji' iye qu' ne'twenhetiitax iye ha' Jesucristo.^g

⁸Hikha' nite' hi'wentaxi'it, qa' lisu'unhi'it, qa' hane'ej iye nite' hi'wentaxi'it, qa' nite'he leqeku'uł, qa' ekheweli'it qa' qi in e'le'sitsi'hi'mkii qa' pa' esaxitsi'hi'mkii qa' nite' leke' pe'qu' wi'tlijeje' qu' nenittaxiji'.^h

⁹Qa pakha' hats łamiti'łji' in nite' leqeku'uł mexe hamik'ui pakha'an hikpa' pa' witiłjii.

¹⁰Pe' profetas'ik'i qi in yejeltaxijupkiiha pa'aj in t'ejuyets pa' witiłjii qa' nifelji'ijtax iye pakha' leq'ilta'x pa' Intata qu' nanami'it ewetsju'.ⁱ

¹¹Pa' leqe Espiritu ha' Cristo i'nji' pa'aj pe' profetas'ik'i qa' yikfelitets qu' qi pa'qu' naats'e'ej ha' Cristo qa' yikfelitets iye pa' qi le'wis qu' łunye'je'kii qu' nanaxijik'i pa' yaats'e'ej. Qa pe' profetas'ik'i qa' yisu'untax qu' nenikfe'lij lekp'a' Cristo qa' yisu'untax iye qu' nenikfe'lets pa'n iplu'uk'ui qu' namets pa' yaats'e'ej.^j

¹²Qa pa' Espiritu i'nji' pekhewe'en qa' yikfelitets in nite' lekhewel qu' net'ejuyets, qe pe' t'ejuyets yijat'ij hik pekhewe' ekheweli'it. Qa hane'ej qa' hik ekewe' nifelji'it e'm pekhewe' nifel ke' le'sits wi'tlijeje' t'ejuyets ha' Jesús qe ta'lets pa' Espiritu Santo ta'hi'pha'm na' wa's, qa' hik ekewe' iye eke' wekwek t'ejuyets ha' Jesús pe' angelits yisu'un qu' ni'wenijha'.^k

Hik ejunyejeji'it pakha' taya'yi'it eiji'.

¹³Qa hik ta'lijupi' mawatjiletij pe' aqjamtikineyejeji'itkii qu' net'ejuyets pa'qu' łunye'je', hasu'uj mama' a'łju', me'neni'hi'ha qu' metjumti'it'ik'uiha pekhewe' hats jutsiqax qu' nehisi'ij pa' Intata qu' i'wentaxij ha' Jesucristo'.^l

¹⁴Hik ejunyejeji'it witiłts impiyel, hasu'uj eneqjeju'ułij wetju'ł pe' uł'ets lisu'uni'it qu' aqsi'ji'ijikii tooxik'i in mexe ham łenikfe'li'itets.^m

¹⁵Hami'it etji' yijat'ij pa'qu' uł'axe' in łunye'jek pakha' taya'yi'it eiji' in hamji' pa'qu' uł'axe', qa' hik ejunyejeji'it qu' ham pa'qu' uł'axe'ji' week pa'qu' aqsiihjikii,ⁿ

¹⁶qe ka' we'nika'ajji' yit'ij: —*Hasu'uj pa'qu' uł'axi'it etji', qe yakha' ham yitji' pa'qu' uł'axe'!*— (Lv 19:2)^o

^g 1:7 Stg 1:3; Is 48:10; Zac 13:9; Mal 3:3; 1Co 3:13; 4:5; 2Co 5:3; Fil 3:9; Ap 14:5; Ro 2:7,10,29; Lc 17:30 ^h 1:8 1Jn 4:20; Ex 33:20; Ro 8:24; Jn 15:11; 2Co 6:10

ⁱ 1:10 Lc 1:70; 10:24; 16:16,29; 18:31; 24:25,27,44 ^j 1:11 Ro 8:9; Mt 26:24; Mr 8:31; Lc 24:26; Fil 3:10 ^k 1:12 Mr 16:15; 1Co 9:14; 2Co 10:16; Jn 14:26; 15:26; Hch 1:8;

2:2-4; 13:4 ^l 1:13 Ex 12:11; Mt 12:21; Ro 8:24; 1Ts 1:3; 1P 4:13; 5:4,8 ^m 1:14 He 2:13 ⁿ 1:15 Lv 19:2; Ga 1:6; 5:8; 1Ts 2:12; 5:24; 1P 5:10; Lc 1:49; 1Co 7:14 ^o 1:16 Lv 11:44-45; 20:7

¹⁷Qa qu' it'ihijetspha'm “Tata” pakha' week leqjunyejeyij ene' jukhew qa efuts in yijaninij pa'qu' ne'weju'hiij pa' i'ithayijkit, qa' e'nijiwe'yi'hiiju'tha ene' week lahatsiyij in mexe i'ihiyih'i'pji' ha'ne sehe'.^p

¹⁸Ekheweli't lenikfe'li'tets in i'liithinhetiyihik'ui pakha' ham weju'hiij ejunyejeyi't i'ayaxihij pe' alheyi'hik'i, qa in i'liithinhetiyihik'ui qa nite' ekewe' nite' yape qu' laja'yi'ij axe'm ne'ej oro i'nhi'i ne'ej plata,^q

¹⁹qe laja'aj yijat'ij pe' le'sits i'athits ha' Cristo, hikha' hik lunye'j na'aj le'wis kots'etax la's ham ul'axi'ii.^r

²⁰Lakha' hayiits watjiletij pa'aj aka'an in mexente' wanaqsiihkii ha'ne week sehe', qa we'nethinhekii ene' teke'lenju' ne'lutsji' qe qa' ne'feni't.^s

²¹Lakha' ha' Cristo in ta'tets qa nite' leqeku'ul pa' Intata, hikpa' yihin iye in wa'mtax qa yiwqinhetji' iye. Qa hik ta'hiijupi' in nite' leqeku'ul qa letjumpti'itetsa iye pa' Intata.^t

²²Hane'ej in hats i'ek'eni'hik'iha ekewe' yijaalija in wi'tlijei, ma' qa hats hik lunye'j qu' hats nempuli'jju' pe' atawjetsi't hats'inha qu' qi qu' isu'uni't pe' hats efefetsi'hiijji' pa' Intata. Qa hik ta'hiijupi' mewetsu'uni'tha qa hasu'uj aqanti'itkii.^u

²³Ekheweli't hats ewi'hiij iye in leneki'fik'ikii, qa hats nite' lata'hilets in leneki'fik'ikii iye pe'qu' witkutjiye hik ne'ej nite' yape, qe hats lata'hilets yijat'ij in leneki'fik'ikii iye eke' le'lijei pa' Intata hik ekewe' witi'ax qa nite' yili'ij iye.^v

²⁴Qe ke' we'nika'ajji' Intata le'lijei yit'ij: —*Week ene' jukhew qa efuts hik lunyejei na'aj jup'elket. Qa pa' lewqiyejeiji' qa hik lunyejei ne'ej top'om na'aj jup'elket. Na'aj jup'elket in yistax qa ne'ej top'om qa namju'kii,*^w

²⁵qa ekewe'te le'lijei pa' Yatsat'ax'inij qa nite' yili'ij in na'l.— (Is 40:6-8)
Aka'an hik aka' ka' i'efe'lhitijiihi'm.

Cristo hik lunye'j ute qa i'ax'le.

2 ¹Qa hik ta'hiijupi' iwu'mi'fik'iha week pakha' witjunye'j ul'ax qa week pa' witqawitjineya'x qa pakha' hik lunye'j qu' wetsjuk'e lejusits qa pa' witqaq'ayinkeya'xij wekwek qa in ul'etsik'i i'nanyejeijikii ni'khewepij jitesu'un qu' jintewu'lenhet.^x

²Hik ejunyejeyi't omehets ne'ej i'nk'a tehuifik'i, qa ewi'le'le qu' isu'uni't qu' etufi'hiij pa' yijaa'ija in leqet'i ta'tets ke' wi'tlijei hats'inha qu' e'qitsi't.^y

^p 1:17 Hch 9:31; 10:34; Ro 2:11; 3:18; Ga 2:6; 1Co 3:12; 2Co 5:11; 7:1; Ef 2:12; 5:21; 6:9 ^q 1:18 2P 3:11; Is 52:3; 1Co 6:20; Tit 2:14; He 9:12 ^r 1:19 Jn 1:29; 6:53; Hch 20:28; 1Co 10:16; Ef 2:13; He 10:19; Ex 12:5; Is 53:7 ^s 1:20 Hch 2:23; Ef 1:4; 1P 1:2; Ap 13:8; 2P 3:3; Jud 18 ^t 1:21 Hch 2:24; 10:45; Ro 4:24; 10:9; Ef 1:1; 1Ti 3:16; 4:12; 6:2; Jn 17:5,24; He 2:9 ^u 1:22 Zac 7:9; Jn 13:34; Ro 12:10; 1Ts 4:9; 1Jn 4:7; 1Ti 1:5 ^v 1:23 1P 1:3; 1Jn 3:9; Lc 8:21; He 4:12 ^w 1:24-25 Is 40:6-8; Lc 21:33; Stg 1:10-11; 1Jn 2:17; 1P 5:4
^x 2:1 Ro 13:12; 2Co 12:20 ^y 2:2 1Co 3:2; 9:7; He 5:12-13

3 ye'ehe, qu' hats ku'mi'hiju't pa' le'wis leqisit ha' Yatsat'ax'inij in qi in teik'unei.^z

4 Eneki'tets hakha'an, hikha' hik lunye'j ute qa ita'xle, ene' jukhew yuten qa yiwu'mfik'i, qa t'eku'mhi'iiji' pa' Intata qa les in yisu'un iye.

5 Ekhweli't iye hik ejunyejeji't utel ilii, qa enewe' utel qa' netenihihijpha'm pe' witlijsitjii yatsat'axij pa' Intata, ma' qa' ekhweli'ti' qa' hik ejunyejeji't qu' laqa pa'ile' pa' Intata, hats'inha qu' lisi'hijkii pe'qu' eqistsitsi'ihij lesitsi'm pa' Intata qu' nata'tets ha' Jesucristo.^a

6 Aka'an hik aka' ka' yit'ij ke' we'nika'ajji' in yit'ij: —*Jeti't, na' witset Sión^b henji' ne' ute witeqjeyumtshenki' te'nekumhi'yiiji', qa le'wuisija iye. Qa pa' qu'nte' neqeku'ye' pakha'an, ma' qa'nte' jeek natqanhetyekii hatse'.*— (Is 28:16)^c

7 Qa ekhweli't in nite' leqeku'ut qa qi in le'sitsi't e'm, qa pekhewe'te yeqeku', ke' we'nika'ajji' yit'ij: —*Ne' ute yiwu'mfik'i ne' niuhinpha'm ne' wittsi', hane'ej qa ewi'te in les weju'tij in witeqjeyumtshenki'.*—

(Sal 118:22)^d

8 Qa yit'ij iye: —*Ne' ute witlanki'ifi^e qa inaqwakaninkii iye in yothetkii.*— (Is 8:14) Aka'an hik aka' ka' testi'yij, qe lekhwel lalanki'ifi qe nite' tek'enets ke' Intata le'lijei.^f

9 Qa ekhweli'ti' qa t'ekumi't eiji' pa' Intata, hik ejunyejeji't pa'il t'ithayiyi'm pa' Intata, ekhweli'ti' witset yatsat'axij pa' Intata, ekhweli'ti' neqetheni'lju' pa' Intata in yatsat'etsi't ej, hats'inha qu' enfeli't pe' week le'sits laqsijiyijkii pakha' taya'yi'hij ei pa' qi in na'lkkii in mexe la'ntaxih'i' pa' nookii.^g

10 Qe ekhweli't toxik'i mexe nite' letset'it ej, qa ha'nehi'ij qa hats letset'it ej pa' Intata. Mexe nite' nelisi'hij pa' leq'iltiye'j, qa ha'nehi'ij qa hats nelisi'hij pa' leq'iltiye'j pa' Intata.^h

11 Yejefets, ekhweli't hik ejunyejeji't ne'ej tujtseikal ta'hji' qe ekhweli't wa's leitets, qa hik ta'hijupi' qu' nek'iyini'hij ewets qu' me'nitoni'himets pe' u'lets yisu'un ene' i'nesenits, hikpe' watlani'hkii pa' ink'ayik ita'x.ⁱ

12 Mewetjeli't otok'oiha in la'ni't jil'teje'm ne' nite' tek'enets, hats'inha qu' ni'ttaxi'hij ewets qu' u'axe' pa'qu' aqsiihijkii, qa in ta'tets in le'wis pa' laqsiihijkii, ma' qa' niwqinhetji'ijji' ek hatse' pekhewe'en pa' Intata qu' namtaxets pa' ne'uji' qu' newetjeyumtshen.^j

^z 2:3 He 6:4-5; Sal 34:8; Tit 3:4 ^a 2:5 Ro 12:1; He 13:15 ^b 2:6 Sión hii iye pa' witset Jerusalén. ^c 2:6 Sal 9:11; He 12:22; Ef 2:20; Ro 9:33; 10:11 ^d 2:7 Mt 21:42; Lc 20:17; Hch 4:11 ^e 2:8 Pe' ute witlanki'ifi hikpa' Cristo. ^f 2:8 Is 14:20; Hch 2:23; 4:27-28; Ro 9:22,33; 11:7; Jud 4 ^g 2:9 Dt 4:20; 7:6; 10:15; Is 9:2; 42:12; 43:20-21; 61:6; Ap 1:6; 5:10; 20:6; Ex 19:5-6; 34:9; Sal 33:12; Tit 2:14; Hch 26:18; Ef 5:8; Col 1:12-13
^h 2:10 Mt 5:7; Mr 5:19; Lc 1:50 ⁱ 2:11 1P 1:1; 1Ti 4:3; Ro 7:23; Ef 3:3; Ga 5:17; Stg 4:1
^j 2:12 2P 3:11; Is 10:3; Jer 6:15; 8:12; 10:15; Lc 1:68; 7:16; 19:44

13 In ta'lets ha' Yatsat'ax'inij, iwqinheti't week pe'qu' netnek'enhei, qa pa' les in qiji' hikpa' pa' wittata'apji' pa'qu' witset'e,^k

14 i'nhi' pe' gobernadores, hikpe' l'ukinhei pa' wittata qa' nitanithen pe' ul'ax yaqsiijkii qa pe' yaqsiijkii pa' le'wis qa' niwqinhetji'.

15 Qe hik aka' yisu'un pa' Intata qu' lunye'je', qe qu' aqsiihjkii pa' le'wis, ma' qa ham pa'qu' leke'ye' qu' l'anyejeyi'it ej nekhewe' nite' teqenelui wetju't.^l

16 Me'neni'hi'ha in hats l'ewejinheti'it'itkii, qa hasu'ujle umti'it in hats l'ewejinheti'it'itkii qu' aqsi'jhi'it'itkii pa'qu' isu'unhi'ij ul'ax. Me'neni'hi' yijat'ij qu' leqejkuneheneyi'it ej pa' Intata.^m

17 Qitsi'it e'mji' ene' week. Isu'uni't pe' ejefetsi'lipji' pa' Intata.

E'nijiwe'yi'hiju't pa' Intata. Iwqinheti'iji' pa'qu' wittataye'.ⁿ

18 T'ithayii, ek'eni'lets qa iwqinheti'iji' iye pe' aqa patunitsi't, hasu'uj qu' uja'xe'le qu' iwqinheti'iji' pe' teik'unei qa ineqsu'un iye, qe pe' its'iyoptots iye qu' iwqinheti'iji'.^o

19 Qe pa' Intata yi'sinhetij aka'an, pa'qu' ewi'le' in yaqsiijkii pa' yisu'un pa' Intata qa ikifikii in ta'wtshetenhetilekii.

20 Qa qu' awtshetenheti'it'it in ul'ax pa'qu' aqsiihjkii, le'kpa' qu' ne'weju'lij in lent'unhettaxiliju't pa' l'awtshetenhetiyi'ij? Qa qu' aqsi'jhi'it'itkii pa' le'wis qa lent'unheti'iju't pa'qu' aats'e'etij, qa yi'sinhetij yijat'ij pa' Intata.^p

21 Qe hik aka' taya'yi'lij ei pa' Intata, qe ha' Cristo in qi in yaats'e'ej qe ta'it' ewets, qa yojotaxi't e'mij hats'inha qu' ojonketi'it'it.^q

22 Hik hakhaa'ija pakha': —*Nite' yaqsiijkii pa'qu' ul'axe', ham pa'qu' le'wejtitsiye' qu' netpiikaxti'yij pa' leji'.*— (Is 53:9)^r

23 In titijiti'yijets ke' qits ul'etsik'i wi'tlijei, nite' yeku'hijju't pe'qu' ul'etsi'it'it. Qa in tawtshetenhetii, qa nite' naqatjayu'uj qu' nawtshetenek, qe yiwejinhi'ij pa' Intata hik pakha' yatsathen yijat'ij qu' nijanin.^s

24 Qa lakhaa'ija iye ha' Cristo wanaftsiniju't qa yijaninij pa' l'ese'n pe' inwu'lets pe' cruz ji'pha'm, hats'inha inekhewel qa' hik injunyejeye' qu' hats jinanaxik'uiju' pa' witwu'ax qa pa' yatsathen qa' hikpa' ji'hiyi'ijup, qe kekhewe' leqfe'metets hik kekhewe' ta'lets in hats i'hiyi't.^t

25 Qe ekheweli't in mexe hik ejunyejeitaxi't kots'etets iklekii, qa ha'neti'ij qa hats letetwek'elaxitets pakha' kots'etets lenilayets qa hikpa' iye pa' yejelets pe' i'hiyi't.^u

^k 2:13-14 Ro 13:1-7; Tit 3:1 ^l 2:15 Ga 1:4; Ef 1:9 ^m 2:16 Ro 1:1; Tit 1:1; Ap 2:20; 1Co 14:20 ⁿ 2:17 He 13:1; 1P 5:9; Pr 1:7; 24:21; Hch 10:2; Ap 12:11; 14:7 ^o 2:18 Ef 2:15; 6:5; Col 3:22; Tit 2:9; Jud 4; Ro 13:3,7 ^p 2:20 1P 4:14 ^q 2:21 Mr 8:31; 1P 3:18; 1Jn 3:16; Jn 8:12; 13:15 ^r 2:22 1P 4:1; 1Jn 3:5; 2P 2:1 ^s 2:23 Ap 18:8; 19:11 ^t 2:24 He 7:27-28; 9:27-28; Is 53:4-5,12; Jn 2:21; 12:40; Hch 5:30; 10:39; 13:29; 28:27; Ga 2:19; 3:13; Ro 6:2,8-11; 7:6; Col 2:20; 3:3; Tit 2:12; Mt 13:15 ^u 2:25 Sal 23:1; 119:176; Is 53:6; Gn 48:15; 49:24; Jer 31:10

Pekhewe' hats tewhe'yei.

3 ¹Qa hik ejunyejeji'ił iye ekheweli't efuts hats tewhe'yei, ek'eni'tets qa' iwqinheti'łji' iye pe' ewhe'yetsi't, hats'inha pa'qu' nite' netk'enetaxets ekewe' wi'tlijei qa i'nñi'i qu' netk'enets hatse' qu' nata'tets pa'qu' ejunye'ji'ij qa nite' pe'qu' ittaxijetskii,^ν
²qe łekhewel yejełju' pa'qu' ejunyejeji'iłij in ham uł'axe' qa in ł'ek'eni'tets qa łiwqinheti'łji' iye.^ω
³Pa' e'sinyejeji'ł hasu'uj qu' ewi'łe'łe ha'ne i'nfik'i, axe'm na'aj ł'enili' ne' ewkujitsi'ł i'nñi'i ne'ej oro qu' eka'xi'łkii qa i'nñi'i ne'ej eqhinatayi'ł inyetets^x
⁴qe pa' te'weiju' hik pakha' pa' inakhaa'ija qa nite' yili'ij yijat'ij qu' ewi'ł espiritu'ye' nite' weniwqinhet qa ikesimentekii iye, ma' qa pa' Intata qa hik ha'ne yijat'ij in łe'wisi'm.^γ
⁵Qe hik łunyejei iye pa'aj toxik'i pekhewe' efuts'ik'i in yijayaanija pa' Intata qa nite' yeqeku' iye, qa nite' weniwqinheti'ł qa ikesimentekii iye, ma' qa tek'enets qa yiwqinheti'ł iye pe' łewhe'yets.^z
⁶Hik aka' łunye'j pa'aj pe' Sara pekhe'en qa yit'ijets pa' łewhe'ye' Abraham: —Yatsat'axyij.— Qa ekheweli't efuts enene'eł pekhe'en, in łaqsiłijekii pa' łe'wis qa' hasu'uj pa'qu' e'nijiwe'yiju'ł.^a
⁷Qa ekheweli't jukhew witiwe'yets, me'neni'łi'ha qu' enq'eleti'łij pe' ewhe'yeli'ł qa' jełi'tets iye, qe łekhewel hik łunyejei na'aj wasu nite' t'un, qa hik ta'łijupi' qu' iwqinheti'łji' qe łekhewel iye in yijayan pa' Intata qa' netestiijjek hatse' pe'qu' łilaxitse' in ejunyejeji'łek, hats'inha pe'qu' iyinheyejeji'ił qa' ham pa'qu' nothetik'ui.^b

Pa'qu' naqsiijekii pe' yijayan pa' Cristo.

⁸Ma' hayits, aka'an qu' hit'łij ewets. Week ekheweli't ewi'ł pa'qu' aqjamtikineyejeji'łkii, eq'iltinhetsi'ł, mewetsu'uni'łha qu' hik łunye'je' qu' e'witjefeyeek'łi'łha, eq'iftitsinhetsi'ł, hasu'uj meni'wqinheti'ł.^c
⁹Hasu'uj aqa'tja'yi'łij pa'qu' naqsi'ji'ł e'mijekii pa'qu' uł'axe'. Hasu'uj aqa'tja'yi'łik'i pe'qu' uł'etsi'ik'i qu' nenit'łij ewets, iyini'łipji'kii yijat'ij pekhewe'en hats'inha qa' ni'fen pa' Intata, qe aka'an hik aka' ł'eni'yayilijii qe qa'nte' niliyi'ij qu' e'fenheti'yi'ł.^d
¹⁰Qe ke' we'nika'ajji' yit'ij: —*Pakha' qu' nisu'un qu' nana'ł łeqsu'unkaxi'ijji' pa' witila'x qa yisu'un iye qu' ham peeyi'łijekii pe'qu' łeqe nelutse', qa'*

^ν 3:1 Ef 3:8; 5:22-33; Col 3:18-19; 1Ti 3:11; 1Co 7:16; 9:19-22; 2P 3:11 ^ω 3:2 Tit 2:5

^x 3:3 Is 3:18-24; 1Ti 2:9 ^γ 3:4 Ro 2:29; 7:22; Mt 5:5; 1Ti 2:2 ^z 3:5 Sal 20:6; 1Co 7:14; 1Ti 5:5; 1P 1:3 ^a 3:6 Gn 17:15-21; 18:6-15; He 11:11; Pr 3:25 ^b 3:7 Mt 1:19; 1Co 14:35; Ef 5:22-28; Col 3:18-19; Tit 2:4-5; 1Ts 4:4 ^c 3:8 He 13:1; Ef 4:32 ^d 3:9 Ro 12:14,17; Lc 6:28; 1Co 4:12

nitkelenhetik'uiju' pa' ul'ax pa'qu' telepepe', qa pa' teji' qa' hasu'uj nit'ij pa' witwejtitsi'.^e

11 Ili'itij in taqsi'ji'tijikii pa' ul'ax qa' aqsiitijikii pa' te'wis, mowo'otikii pa' wit'ikesimeya'x qa' ijayani'tpha'm.^f

12 Qe pe' lotoi pa' Yatsat'ax'inij yeje'tju' pe' yatsathen, qa pe' tekfii qa tek'enik'uikiha pe' 'iyinheyejei, qa pakha'te teju's qa t'ejuyiju't pe' yaqsiijikii pa' ul'ax.— (Sal 34:12-16)

13 Qa hik ta'tijupi' ċ'ekpa' qu' teke'ye' qu' naqsi'ji't' e'mijkii pa'qu' ul'axe' qu' ewi'te'te qu' inq'ethini'tij pa'qu' te'wise'?

14 Qa teke'te iye qu' aats'e'etij pe'ye' qu' nata'tets in ħatsatheni't, qa e'te'sitsi'i'ih'mkii. Qa hik ta'tijupi' hasu'uj e'nijiwe'yi'tik'i pa'qu' nijiweikittaxitijikii pekhewe'en qa hasu'uj iye qu' qi qu' natawje'meteni't.

(Is 8:12)^g

15 Eni' yijat'ij qu' natsat'axij pa' atawe'j ha' Cristo, matjanitheni't hats'inha qu' aq'axitsi'it' qu' eku'li'ijju't week pa'qu' nafaakani'tij in t'ejuyets pa' ewetjuntikineyejeji'tkii,^h

16 qa hasu'ujte qu' ejithejijetskii, iwqinhetji' yijat'ij, qa' enkewet'ijets iye in mexe ikesimen pa' atawe'j, hats'inha pekhewe' qu' ul'etsetaxik'i pe'qu' l'anyejeji'it' ejkii in ħijayani't ha' Cristo qa' niwepinhet wetju't in pekhel l'anyejeitaxi't' ejkii.ⁱ

17 Qe pa' Intata qu' nisu'un, qa les in te'wisijupi' qu' jintaats'e'ej pe'ye' qu' nata'tets in jitaqsiijikii pa' te'wis, qa nite' hik ħunye'j qu' jintaats'e'ej pe'ye' qu' nata'tets in jitaqsiijikii pa' ul'ax.^j

18 Qe ħakha' iye ha' Cristo yaq'alij iye pe' inwu'tets, qa hats ewi'ti'ij nite' teke' qu' niyeket iye. Yatsathen wa'mifi pe' nite' yatsathen, qe qa' jineka'xii pa' Intata, hats wa'mtax qa ħa'x'le iye qe ta'tets pa' Espiritu Santo.^k

19 ħakha' qa yamii pa' i'ni' pekhewe' teqe espiritul pe' hats naxju' hik ħunyejei qu' wit'opheiye' qe nite' teke' qu' nakfik'ikii, qa nifeli'm in hats naxij,^l

20 hik pekhewe' pakha' ħahats'ij pa'aj nite' nek'enheyu'tets pa' Intata, qa pa' Intata qa notkitaxets pekhewe'en nite' itaqsuntaxijup, qa pakha'te Noé qa hatsi qa i'niji' ek pa'aj in yaqsiijikiyek pe' tokoyei, hik pekhe' ujaax pe' i'nji'ju'kii, wetshetk'ewi't' tatsait'e (8) qa hik pekhewe' qa ħii in yeka'x pa' iweli'.^m

21 Pa' qi iweli' in yeka'x pekhewe'en, wetjeyumtshenijupi' in ħempuliji'ħijju' ka' ħii ha' Jesucristo qa hats nefini't, qa nite'te hik ħunye'j

^e 3:10-12 Sal 34:12-16; Stg 1:26; 3:5-8; Ro 3:13 ^f 3:11 Sal 37:27; Lc 12:51; 2Ti 1:2;

He 12:14 ^g 3:14-15 Mt 6:33; Ro 1:17; 2P 1:1; Jn 6:20; 7:13 ^h 3:15 1Jn 4:4

ⁱ 3:16 Hch 23:1; 24:16; Ro 9:1; 2Co 1:12; 1Ti 1:5,19; 3:9; He 10:22; 1P 3:21 ^j 3:17 Fil 1:29;

1P 2:19 ^k 3:18 Mr 8:31; Ro 5:2,8; 6:10; He 9:28; 10:10; 1P 2:21; 4:1; Ef 2:14

^l 3:19 1Jn 4:1 ^m 3:20 Gn 5:29,32; 6:18; 7:7,13; 8:16,18

in lempulijhi'it in lempuliji'hijju' ka' hii ha' Jesucristo, qe ikji' yijat'ij in jutsiqaxij in hats tetli'jju' pe' inwu'ets, qe ta'hijupi' ha' Jesucristo in ita'x iye,ⁿ

²² hikha' wapiletspha'm na' wa's qa i'niju' pa' yiya'yik'i pa' Intata, qa hikha' iye hats t'anipji' pe' week pe' angelits, pe' tenek'enhei na' wa'sji' qa ha'ne sehe' epji' iye qa pe' witt'unhaxits na' wa'sji' qa ha'ne sehe' epji' iye.^o

Yape menink'aihiti't pa'qu' ejunyejeji'it.

4 ¹Qa hik ta'hijupi', in lunye'jek ha' Cristo in qi in yaats'e' in t'ejuyets pa' Hese'n, qa' manaqsi'jilju' qu' hik lunyejeje' pe' aqjamtikineyejeji'kii pa' laqjamtikineye'jkii ha' Cristo, qe pa'qu' naats'e'ej pe'ye' in t'ejuyets ene' i'nesenits, qa yikfelitets in hats nite' yaqsiijkii pa' u'ax^p

² qe qa' ewi'le'le' qu' naqsiijkii pa' yisu'un pa' Intata, qa nite' pa' yisu'un ene' jukhew qa efuts ha'ne sehe' epji'.^q

³Qa' yape l'ajeh'i'ije'm kekhewe' u'ets laqsi'ji'hijkii yi'sinhetij ne' nite' tek'enets pa' Intata kekhewe'en, in nite' wepinij in yisu'un qu' nanawitji'it pakhape' i'nhi' pekhepe', yaqsiijkii pa'qu' lunye'je'le' qu' nisu'un pe' u'ets, yek'uwetju'kii, yewut'ekii, ewi'le' in yisu'un qu' niya'afi pa'qu' naqsiijkii, iyinii pe' u'ets witeqsi'nq'alits.^r

⁴Qa hane'ej in hats nite' lakihjets kakha' qi in u'ax lunyejei qa yitju'axijpha'mkii, ma' qa u'etsik'i l'anyejeji't ewetskii.

⁵Qa tekhewelle qa' nenikfe'letets hatse' qu' naktaxets hakha' hats wanaqsi'jju' juez, hikha' yejeyumtshen hatse' pe' ihii qa pe' naxju'.^s

⁶Qa aka'an hik aka' ta'lets in tefelhitii eke' le'sits wit'lijei t'ejuyets ha' Cristo, qa hayiits tefelhitii'yim iye pe' hane'ej hats naxju' in mexe ihii pa'aj, hats'inha in les le'wis qu' hik lunyejeje' pekhewep in wa'm qa hatsle na'li'm pa' witi'ax nite' yili'ij in lunye'jek pa' yisu'un pa' Intata.^t

⁷Pa' l'aka'the' qa' hamitse' ene' week wekwek hats met. Qa hik ta'hijupi' mewetjehi't otok'oiha qa' me'neni'hi'ha qu' iyini't.^u

⁸Qa aka' week t'anipji' ekewe'en aka'an, mewetsu'uni'tha hasu'uj aqani'ihkii, qe pa' witeqsu'unka'x yit'onipji' pe'qu' olootse' witwu'ets.^v

⁹Eneqjunu'u'hijju't qa' hisi'hij lewhi'wet'e' pe'qu' i'weni'hik'ui yijayan pa' Intata, qa hasu'uj pa'qu' anyejeji'ihij.^w

ⁿ 3:21 He 9:14; 10:22; 1P 1:3 ^o 3:22 Hch 1:10,12; 2:33-34; 1Ti 3:16; He 4:14; 6:20; 10:12; Sal 110:1; Mr 16:19; Ro 8:34; Ef 1:20-22 ^p 4:1 Ro 6:10; He 4:15; 7:26; 9:28 ^q 4:2 Mr 3:35; Ro 6:11; 12:2 ^r 4:3 Mr 7:22; Ro 13:13; Ga 5:21 ^s 4:5 Hch 10:42; Ro 14:9; 2Ti 4:1

^t 4:6 Jn 5:25; 1P 3:18; Ef 1:21 ^u 4:7 Ro 13:11-12; He 9:26; Stg 5:8; 1Jn 2:18; Ap 1:3; 1P 5:8

^v 4:8 1P 1:22; Pr 10:12; Stg 5:20 ^w 4:9 1Ti 3:2; Tit 1:8

¹⁰Ekhweli'ł week ewilei na'ł pe' nelisi'łij pa' Espíritu Santo, qa' anatkini'ł qu' meteni'feni'ł wetju'ł, qa qu' anatkini'ł ma' qa' ekhweli'ł pe' le'sits leq'łithayinenheyij pa' Intata pe' łunyejeite wetju'ł le'niyayi'łij.^x
¹¹Pa'qu' niyet, qa' niyetij pa' hats l'anye'j ke' Intata le'łije, qa pa'qu' net'łftits'lets pe' witłijtsitjii qa' nanatkiniji' pa' le't'unha'x tisij pa' Intata, hats'inha qa' net'ejuyets week pa'qu' aqsiiłjkii qu' iwqinheti'ł pa' Intata qe ta'lets ha' Jesucristo, hik enewe' neniwqinhetji'ha qa hasu'uj newetli'ij in qitsji' Wittatal. Amén.^y

Pekhewe' qu' naats'e'ej pe'ye' qe ta'lets in tek'enets pa' Intata.

¹²Yejefts, hasu'uj e'nitjułaxiiłjpha'mkii ma' qa' umti'ł qu' u'ja'xe'łi'łijjkii qa pekhewepte qa' nite'ye' in nami'ł ewets pa' a'tax hik łatinye'j fe't witaqjaajinkeje'j^z

¹³e'le'sitsi'łi'mkii yijat'ij in łakiiłjets ha' Cristo in qi in yaats'e'ej pa'aj, hats'inha qu' qiye' jeek hatse' qu' e'le'sitsi'łi'mkii qu' ne'twenhetiitaxij ha' Cristo pa' qi lewqiye'łji'.^a

¹⁴Qa qu' nata'lets in łijayani'ł ha' Cristo qa wenit'łij ewetskii ul'etsik'i wi'tłije, qa' e'le'sitsi'łi'mkii, qe pa' qiji' leqe Espíritu pa' Intata i'nił'etji'. Yijaa'łja, lekhewel ul'etsik'i l'anyejeyets qa ekhweli'ł qu' łiwqinheti'łij'.^b

¹⁵Hasu'uj pa'qu' naats'e'ej pe'ye' qu' nata'lets qu' netqek'ui, qu' net'ejtenkii, qu' ul'axe' pa'qu' naqsiiłjkii, qa i'nił'i qu' na'naftsiniłjkii pa'qu' łunye'je'kii.

¹⁶Qa pa'qu' naats'e'ej pe'ye' qe ta'lets in yijayan ha' Cristo, qa' hasu'uj newepinkii, nit'ijetspha'm yijat'ij le'wisij pa' Intata in yijayan ha' Cristo.

¹⁷Qe hane'ej hats yamets qu' na'nju' pa' witaqjaajinkeje'j qu' nojo'oj pe' yijayan pa' Intata. Qa in jitojo'oj, łqa pa'n qu' łunyejeje'kiyek hatse' pe' nite' tek'enets eke' le'sits wi'tłije ta'lets pa' Intata t'ejuyets ha' Jesús?^c

¹⁸Qa pa'qu' natsathen in jutsitax qu' ita'xe', łqa pa'n qu' łunye'je'kiyek hatse' pa' nite' tek'enets eke' Intata le'łije qa yaqsiiłjkii pa' ul'ax? (Pr 11:31)

¹⁹Qa hik ta'łijupi' pekhewe' yaats'e'ej pa'qu' łunye'je' qe ta'lets in tek'enets pa' Intata, mewetłisi'łijha pakha' łaqsiłiłi'ł'ejju' hikpa' yijaa'łja pa'qu' nit'ij, qa hasu'uj ili'łij in łaqsiłiłjkii pa' le'wis.^d

Yakakłin pe' tenek'enhe'yipji' pe' yijayan pa' Jesús.

5 ¹Pekhewe' tenek'enhe'yi'ł epji' in łijayani'ł pa' Intata, yakha' in heinek'enhei iye hik yijunyejei pekhewe'en qa hi'wenij iye ke' qits łunyejeikii in yaats'e'ej ha' Cristo, qa yakha' iye ha'nił' etji'teje'm hatse'

^x 4:10 1Co 12:7 ^y 4:11 Ro 12:6-8; 1Co 15:58 ^z 4:12 1P 1:6-7 ^a 4:13 Ga 5:24; Ef 1:17; 3:10; 1Co 1:7; 2Ts 1:7; 1P 1:7,13 ^b 4:14 Sal 89:50-51; Hch 4:33; 5:41; 1P 2:20; Ap 3:22
^c 4:17 Mr 12:40; Jn 5:22; He 3:2; 10:27; 13:4; Ga 6:10; Ef 2:19; 1Ti 3:15 ^d 4:19 Sal 10:14; 2Co 1:9

qu' qiy'e'tax qu' e'he'sitsi'hi'mkii qu' ne'twenhetai'taxij ha' Cristo pa' qi
f'ewqiy'e'jji', k'i'yinijets pekhewe'en:^e

2 qu' neje'eletsha pe' kots'etets yatsat'etsij pa' Intata, hikpe' tejetsheti'yij
qu' neje'ets, hasu'uj qu' nata'he'ets in t'ithayinenheti'yij qu' nithayiki,
f'ekheweeli'ija yijat'ij qu' nata'lets qu' nisu'un qu' nithayiki. Hasu'uj qu'
nata'he'ets pe'qu' f'astaye' in yisu'un qu' nithayiki, nithayiki yijat'ij qe
yijaa'ija in yisu'un, in f'unye'jek pa' hats yisu'un pa' Intata.^f

3 Qa hasu'uj iye qu' hik eqfenejeje'i'ij qu' antsat'etsi'ij in f'ejel'ets,
ojo'ohi'mij yijat'ij pa'qu' f'e'wise' qu' f'unyejeje'.

4 Qa qu' nanamtax pa' tenek'enhe'yipji' pe' week yeje' pe' kots'etets,
ma' qa' esti'yi'ij pa'qu' enisit'i'if nite' yili'ij yijat'ij in hik f'unye'j na'aj
ink'ayik.^g

5 Qa hik f'unye'j iye in na'l iye ka' tseqitijineyu'ujets pekhewe' jutjanhets,
ek'eni'lets qa' iwqinheti'iji' iye pe' tenek'enhe'yi'f epji' in f'ijayani'f pa'
Intata. Qa ekheweli'f e'weeki'f, uyi'fik'ipha'm pa' nite' witiwqiy'e'jji', qe
pa' Intata t'ejuyiju'f pe' weniwqinhettax qa pekhewe' nite' weniwqinheth
qa
yi'fen. (Pr 3:34)^h

6 Qa hik ta'fijupi' hasu'uj meni'wqinheti'iji' met'f'ijetsini'lets pa' qi
f'et'unha'x pa' f'okoi pa' Intata, hats'inha qa' f'akha'ye' qu' newqinheti'iji'
qu' hats namets f'ahats'ij qu' newqinheti'iji'.ⁱ

7 Iwejini'ij pakha'an pe' natawje'meteni'f, qe f'akha' neje'ti'f.^j

8 Mewetjehi'f otok'oiha, matjanitheni'f, pa' ejuihife'e'f inwo'met, hikpa' hik
f'unye'j na'aj athi'f qe tik'et wo'oikii pa'qu' niwu'mju'.^k

9 Qa yape'eha'e qu' me'nt'unheti'ijju'f, it'unheti'f pa' nite' eqekuyejeje'i'f,
menikfeliti'lets in week pe' efefetsi'fipji' pa' Intata in hik ejunyejeje'i'f iye
in f'aats'e'ehij pa'qu' f'unye'je'.^l

10 Ma' qa in f'anu'upji' in f'ajji'ij in f'aats'e'ehij pe'ye', qa f'akhaa'ija
pa' Intata, hikpa' Dios eq'iltinhetsax, qa hikpa' iye taya'yij inii pa'
witisa'xi'mkii nite' yili'ij qu' nata'lets ha' Jesucristo, qu' hikpa'
qu' neqjunhetineni'f iye, qa qu'nte' neqenijani'ij iye pe'ye' pa'nte'
eqekuyejeje'i'f, qa qu' net'unheti'ijju'f iye pa'qu' f'unye'je' qa qu'
et'unitsi'ifi'ju'ha iye nite' e'wisitsi'hi'.^m

11 F'akha' neniwqinhethi'ha qa hasu'uj qu' newetli'ij in qiji' in Wittata.
Amén.

12 Haqsiijkii ha'ne f'ammi's yi'lijeyi'f ei (carta) qa tsi'fenij nakha' Silvano
hik nakha' iye tsikfe'lets in f'e'wis inejeje'epji' pa' Intata, hats'inha qu'

^e 5:1 Hch 4:20; Ro 8:18; Col 3:4 ^f 5:2 Jer 3:15; 23:1; Jn 21:16; Hch 20:28

^g 5:4 Jn 10:11,14; 21:15-17; He 13:20; 1P 2:25; 1Co 9:25; Ap 12:1 ^h 5:5 Stg 4:6

ⁱ 5:6 Lc 14:11; 1R 8:42; 2Cr 6:32; Dn 9:15 ^j 5:7 Sal 55:22 ^k 5:8 1Ts 5:6,8; 2Ti 4:5;

1P 1:13; 4:7; Ap 16:15; Mt 4:1,10; Hch 13:10 ^l 5:9 Ef 6:13-14; Stg 4:7 ^m 5:10 1P 5:1,4;
2P 3:18

k'akaklini'ł qa qu' hiwjutsiqeni'ł e'mha iye in ł'eku'mi'hi' in nite' łeqeku'ul ha' Cristo hik aka' pa' yijaal'ija in łeqsu'unka'x pa' Intata. Hik aka' hasu'uj anqami'łij.ⁿ

¹³He' inejefetsipji' pa' Intata i'ni' ha'ne witset Babilonia, wetfeli'ł ei, hikhe' t'eku'mijji' pa' Intata in ejunyejeyi'łek, qa week iye nakha' hik łunye'j qu' ya'se' Marcos in wetfeli'ł ei.^o

¹⁴Mewetfeljiilij wetju'łkii qu' nata'łets in łewetsu'uni'ł. Pa' wit'ikesimeya'xłekii qu' na'ni'ł ejupkii ekhweli'ł pekhewe' yijayan ha' Cristo.^p

ⁿ 5:12 Hch 15:22; 1Ts 1:1; 2Ts 1:1 ^o 5:13 Ap 14:8; 16:19; 17:5,18; 18:2,10,21

^p 5:14 Ro 16:16; 1Co 16:20; 2Co 13:12; 1Ts 5:26; Ef 6:23